

Prenosni laboratorij – koveček za delo na terenu
(foto: A. Vovk Korže).

torijske metode za geografе». Seminar v obliki laboratorijskega dela bo razpisan v Katalogu strokovnih sopolnjevanih 2001.

IZLETI PO LJUBLJANSKI OKOLICI

Miha Pavšek

Ker je slovenska prestolnica res že prav veliko mesto, nenazadnje bo v teh dneh potekalo v njej celo geografsko zborovanje, je temu primerno obsežna tudi njena okolica. Seveda niso to le mestni, »ljubljanški hribčki«, kot nekateri imenujejo Rožnik, Šmarno goro ali pa Rašico in še mnoge druge izletniške točke, temveč sega okolica še mnogo dlje. Mnoge vzpetine v širšem zaledju Ljubljane so kot nalašč za celodneven družinski izlet, včasih le za popoldanski sprehod ali pa celo tekaški in gorsko-kolesarski podvig, torej za nekakšno občasno ali redno tedensko »polnjenje baterij«. Če vse skupaj začimemo še s spoznavanjem pokrajinskih značilnosti teh krajev in vzpetin nad njimi pa se lahko marsikateri tovrsten izlet spremeni v pravo geografsko delavnico. Ne verjamete? Poglejte v najnovejši Stritarjev izletniški vodnik *Izleti po ljubljanski okolici* in hitro boste rešili tudi marsikakšno geografsko zadrego ter si popestrili dan z zanimivim izletom in novimi znanji. Gre za ponatis knjige *Izleti po ljubljanski okolici*, ki je izšla prvič leta 1994 in je doživela do danes že vrsto ponatisov. Zadnja dopolnjena izdaja je v primerjavi s prvo skorajda za tretjino obširnejša, novim izletom in zemljevidom pa so dodane tudi zanimivosti in nasveti, povezani z gibanjem v naravi.

Založba Sidarta nas s svojimi izdajami raznovrstnih vodnikov že prav pošteno razvaja, seveda v oblikovnem in vsebinskem smislu, žal pa ne tudi v cenovnem (3990 SIT). Krivec za slednje je seveda majhno slovensko tržišče in še kaj (kdo?). Pa ne bomo več razpravljali o tej težavi slovenskih založnikov, temveč si raje pogledimo, kaj se skriva za tradi-

cionalno črno obrobljenimi platnicami. V vodniku je zbranih in opisanih 65 pomembnejših izletov in sprehodov. Vsi izleti so nazorno in pregledno predstavljene v sliki in besedi, zemljevidi in skice z vrisano smerjo vzpona in sestopa pa uporabniku še dodatno olajšajo orientacijo. Avtor se je omejil na cilje, ki so do 50 km daleč od Ljubljane, najpogosteje pa na robu ljubljanske kotline.

Prvo poglavje nas napoti v Posavsko hribovje tja do Trojan. V tej izdaji je prvič predstavljen nekaj izletov po Dolenjski. Najbolj oddaljen je Trebni vrh nad Trebnjem, odpravimo pa se tudi nad Ribniško dolino. Ciljem nad Barjem v drugem poglavju je dodal avtor poleg običajnih vzponov na vrhove tudi dve »obvezni« turi: ob čisti lški in mimo slikovitih slapov v Peklu pri Borovnici. Tam je zlasti prijetno v hudi poletni vročini, ko lahko hojo združimo z osvežitvijo v ne premrzlih tolmunih. Opisana pa je tudi bolj odmaknjena Slivnica nad Cerkljanskim jezerom. Naslednja skupina izletov je že na pragu naše prave gorske pokrajine, Gorenjske. K »ljubljanški okolici« je uvrstil avtor še domače gore Škofje Loke in Kranja ter se podal tudi na prag Kamniško (-Savinjskih) Alp. Pa kar brez strahu, saj ne bomo lezli po visokogorju. Med skale nas vodijo druge knjige, tokrat ostajamo le na zelenih južnih čuvajih nižin. Šmarna gora, najbolj priljubljena med ljubljanskimi izletniškimi točkami, ima v knjigi posebno mesto. Avtor nagovarja bralca, naj se je lotijo še po manj obiskanih poteh. Zadnji, najdaljši del, pa je posvečen Polhograjskemu hribovju, izletniškemu »el-doradu« v bližini Ljubljane. Poleg zanimivih vzponov na tamkajšnje razgledne vrhove nam je prihranil avtor čisto za konec še opis skoraj pravega trekinga iz Ljubljane do Škofje Loke.

Vse lepo in prav, toda za geografa so morda bolj kot opisi poti in razgledov (v tem smo vendar najboljši, ali ne?) dobrodošle na začetku bežno omenjene zanimivosti in nasveti na koncu nekaterih opisov izletov. Ti cvrkvi so umetnostnozgodovinski (gotška cerkev v Dvoru, vaška situla), zgodovinski (rapalska meja, kresovi, Piparji), literarni (o Kozlovski sodbi in škofjeloškem pasijonu, Levstikova pot), etnološki (drsnje na Cerkljanskem jezeru, Hudičev boršt, Lubnikarji) in medicinski (o klopih in strupenih kačah). Pri posameznih poglavjih izvemo še nekaj malega o podpeškem marmorju, Frideriku Baragi in Juriju Vegi pa o vremenskih nasvetih za popotno rabo, medvedih in tehniškem muzeju v Bistri. Morda smo na katerega še pozabili, pa nič zato, saj imajo vsi veliko skupnega tudi z geografskim pojmovanjem in spoznavanjem naših domačih pokrajin. In okolica Ljubljane je v tem pogledu neizčrpen vir geografskih drobtin, ki so ljubljancem in okoličanom, pa tudi drugim Slovencem včasih kar preveč »pred nosom«, da bi jih pobrali. Vzemite v roke izletniški vodnik po ljubljanski okolici in skupaj z vašim geografskim znanjem se vam bo nabralo drobtin za cel kos kruha!